

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 2. De lapsu hominis, & pœna, & spe reparationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Illorum. Eiusque scientia specimen Adamus exhibuit, quando singulis animalibus statim nomina vniuersaque propria, & natura ipsius conuenientia imposuit, Genes. 2. v. 19. Complectebatur praeerea optimas corporis qualitates & dispositiones, Dei que auxilia & prouidentiam specialem, quibus rationi subderetur, & a dolore, nocumento, corruptione & mortem tendente, atque a morte ipsa praeferuaretur. Et vno verbo multa partim intrinseca, partim extrinseca Dei beneficia, quae iustitiam perfectam, id est, rectitudinem integram totius hominis, tam secundum corpus, quam secundum animam constituerent. De qua Sapiens ait Ecclesiasticus 7. v. 30. Deum creasse hominem rectum, id est, rectitudinem can. 1. affirmat Adamum, sanctitatem & iustitiam amittendo, secundum corpus & animam in deterius fuisse mutatum. Significans illam iustitiam corpus & animam perfecisse & rectificasse.

D. Thom. Rectitudo iustitiae orig. in tribus consistebat.

Tota vero rectitudo illius iustitiae in tribus praecipue consistebat, vnde docet S. Thom. qu. 95. art. 1. videlicet in debita subordinatione animae ad Deum, quae est per intellectum & voluntatem, & consequenter per dona vel habitus, quibus illa potentia recte disponitur in ordine ad Deum. Secundo, in debita subordinatione partis inferioris ad superiorem: id est, phantasiam ad intellectum, & appetitum sensuum ad voluntatem: per quam consistebat, vt in his inferioribus potentiis nulla ratio disconueniens homini esse posset, quamuis ratio in perfecta subiectione ad Deum perseveraret. Tertio denique, in debita subordinatione corporis ad animam quoad indolentiam, impassibilitatem, & immortalitatem. Sicque perfectum corpus animae subderetur, anima rationi, ratio Deo.

SECTIO II.

De lapsu hominis, & panna, & speyeparationis.

16. Tentatio serpentis, qualis fuerit?

Lapsus primi hominis, & occasio ac species peccati describitur Genes. 3. initio. Circa quam narrationem Nota primo serpentem illum, a quo cepit tentatio, fuisse verum serpentem a demone assumptum. Propter illud v. 7. *Serpens callidior erat cunctis animalibus terrae, quae fecerat Dominus Deus.* Quae comparatio inepta foret, nisi de vero serpente sermo esset, eiusdemque generis cum caeteris animalibus terrestribus. Nam in ser demone & brutas animantes non fieret apta comparatio.

17. Fuit exterius & sensibile.

Nota secundo, colloquium serpentis & Euae fuisse externum & sensibile. Tum quia verba Scripturae cap. cit. hoc praeseferunt. Verba autem Scripturae, praecipue in narratione historica, sumi debent, quoad fieri potest, in propria & simplici & natua significatione. Tum etiam quia, vt recte docet Suar. lib. 4. de opere sex dierum cap. 1. nu. 7. In statu illo innocentiae & iustitiae originalis probabilis est non licuisse demoni sensum

internum aut appetitum immediate excitare. Quia non tantum motus concupiscentiae: sed etiam motus phantasiae praenaturali modo a demone immisus, erat non solum contra decensiam & dignitatem, sed etiam contra rectitudinem illius status. Neque par est ratio de morione ab obiectis materialibus, mediantibus sensibus externis or sinario & naturali modo: quo etiam pacto Christus a demone tentari potuit Matth. 4. Nam in externa locutione aut suggestione, sola exterior creatura proxime immutatur a demone, vnde postea sequitur, vt sensus hominis a voce exteriori formata, vel ab alio sensibili obiecto, naturali & ordinario modo excitetur. Valde autem extrinsecum & accipiendum est, quod illud obiectum externum virtute & industria demonis formatum fuerit. Quia inde nullus naturalis ordo in ipso homine, vel in eius potentiis, inuertitur. Quod secus esset, si motio phantasiae mere interius fieret virtute demonis. Et si enim non posset immediate & per se imprimere species phantasiae, factis magna subiectio, & imperfectio hominis fuisset, si potuisset demon interius mouere humores & spiritus animales in corpore hominis existentes, atque illo modo interiores eius potentias excitare. Quare hic modus tam imperfectus & praenaturalis, nec Christum Dominum, nec statum illum innocentiae tam perfectum decebat.

Neque obest quod alibi in Scriptura demon vocatur *Serpens* & *draco*, citra assumptionem serpentis aut draconis, vt opponit Caietan. in cap. 3. Gen. Alia enim est ratio simplicis narrationis historicae: alia visionis imaginariae, vel narrationis propheticae, quales illa a Caietano obiecta Apoc. 12. Et Isa. 27. Vt omittam probabilis esse quod etiam tunc in forma draconis imaginariae visus fuerit, Apoc. 12. Quodque tum ibi, tum Isa. 27. & alibi scriptum, *draco* vocatur *serpens*, respectu ad istam sententiam per ororum parentum in corpore serpentis assumpto, vnde serpentis nomen impostum relinquit.

Porro Eua ad conspectum serpentis non cohorruit. Quia sciebat id genus animantes nocere sibi non posse in statu innocentiae. Imo perfecte sibi subiectis esse. Addit Petrus lib. 6. in Genes. d. p. 4. q. 2. serpentem illum formosum & gratum aspectu fuisse, qualis Scytale apud Solinum cap. 30. admirationi sui detinens stupentes. Qualescunque autem serpentis ille fuerit, non difficile fuit demoni eo ad loquendam vt. Certo longe facilius, quam vt saxis & idolis, quibus tamen locutum esse omnium veterum Historicorum testimonio notum est.

Ad eius locutionem non obstupuit Eua: quia sciebat esse Angelos & spiritus incorporeos, quorum aliquem per serpentem sibi loqui existimare possit. Et illa, tamen forma non bonum esse spiritum suspicari facile poterat. Ideoque Deus illam potius, quam adam ad accipiendum aptiorem, summi permiserat. Nam vt recte D. Augustinus lib. Augusti

Cur Eua non cohorruit, aut obstupuit ad serpentis aspectum & loquelam?

20.

Augusti

11. de Genes. ad lit. cap. 3. Non debemus opinari, quod serpentem sibi per quem tentaret diabolus elegerit; sed cum esset in eo decipiendi cupidus; non nisi per illud animal potuit, per quod posse permisit est. At idem Eva suspicari non minus poterat ex verbis quibus deus ad tentandum est usus: Cur precepit vobis Dominus, &c. Nequaquam morte morietur, sed eritis sicut di, Genes. 3. vers. 1. & 4. Et non obstante scientia diuinitus infusa, Eua ab illo posse deceptam docet Paulus 1. Tim. 2. vers. 14. Et Eua ipsa, Deo interroganti cur peccasset, respondit: Serpens decepit me, Genes. 3. vers. 13.

21.
Rupert.
Fueritne
scelus
ille in ipso
Paradiso.

Fundamento caret, quod ait Rupert. lib. 3. in Genes. cap. 2. Serpentem nullum in Paradiso fuisse, neque in loco illo voluptatis, felicitatis, & innocentie, esse debuisset; sed Eua vagando incontinenter, & deambulando, forte prospectasse qualis extra Paradisum mundus haberetur: dumque serpens delectatione terra Paradisi propius & ambitiosius insititur, locum diabolo & occasionem tentandi persequitur. Nam Scriptura Genes. 2. vers. 2. testatur, Deum cuncta animalia de humo producta, & vniuersa volatilia, ad Adamum in Paradiso existens, adduxisse, a quo iisdem nomina sua imposita: ergo & serpenti. Et ex Genes. 3. v. 3. constat arborem illius cuius fructus prohibitus, in medio Paradisi fuisse. Tentatio autem non longe ab eadem arbore facta est. Nam in progressu tentationis vidit mulier lignum, quod esset bonum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectuque delectabile. Genes. 3. v. 6. At Paradisus quantum iurisperitum hominum habitationi destinatus, non erat tam angustus, vt in medio serpens extra fines eius existens posset ab Eva conspici & audiri.

22.

Quando
primū Eua
peccauit, &
quā specie
peccati?

De specie & tempore primi peccati, eius dissentiunt Theologi. Rupertus supra significat, peccasse primum peccato curiositatis, & incognoscendo deambulando, & prospectando extra Paradisum. Alij putant in peccatum superbia aut tentationem incidisse, in cuius penam tentatio & conceptio permixta fuerit: aded vt superbia peccati renebras offuderit, & infidelitari viam fecerit. Verum in primi parentes non fuit facile & fundamentum damnandi alicuius peccati. Scriptura verò nō tale significat. Neque facit illud Top. 4. In iurum omnis peccati superbia: quod ad peccatum Angelorum pertinere sibi diximus: & si ad Eua pertineret, non probaret illam peccasse ante tentationem serpentis inducentis illam ad desiderium nimie excellentie. Fuit sicut diximus, & deus bonum & malum: Alij dicunt ad prima verba serpentis peccasse: huc per negligentiam, audaciam, aut imprudentiam, audiendo deus non tentantem cum periculo consensus secuti: huc, quod posuerunt, ad prima eius verba superbiendo, & indignando, ac detrectando Dei imperium: Cur precepit vobis Dominus, &c. Addunt alij, peccasse, saltem tunc primo cum demisit mysterium, De fructu lignorum

qua sunt in Paradiso vescimur, &c. vers. 2. Aug. quando exaggerat, velut indigna Dei mandatum, ne tangeremus, cum tangerent, vetuisset nec comedere: aut cum dubitando addidit, ne forte moriamur: cum Deus absolute mortem interminatus esset si comederent. At hac omnia excusari aliquo modo posse, recte ostendit Suar. lib. 4. cap. 2.

23.
Omnino autem certum est peccasse, saltem quando post illa demonis verba, Nequaquam morietur, sed eritis sicut di, non in modo turpiter mentienti, & Dei verba ad sensus tropicos detorquenti fidem habuit, iuxta illud, 1. Timoth. 2. Mulier seducta in prauaricatione fuit: sed & superbe scientiam illam & excellentiam diuinam stultitiam, & falsam promissam, appetiit: ad eundemque finem fructum veterum attingit & excedit. Ad quod duo posset, ma vitum etiam impulit. Nam etiam Adam peccato infidelitatis non peccauit, neq; Demoni, vt Eua, credidit, iuxta illud Pauli loco proxime citato, Adam non est seductus, nimirum propter maiorem scientie plenitudinem, vt ait August. lib. 2. de Genes. ad lit. cap. 4. Potuit tamen, quamuis serpenti non crederet, scientiam & excellentiam ab ipso promissam appetere, desiderando inordinate vt ita esset, ac falso promittebatur: & vt uxori satisfaceret, de ligno vesci. Et veluti secum reputando, aut Eua etiam sic respondendo: Vanam ita esset vt serpens pollentus est. Per lignum enim certe non staret, neque stabit quominus id assequeretur. Hinc illud Dei, ironice peccatum exprobrantis v. 22. Ecce Adam peccatus est quasi vnus ex nobis, sciens bonum & malum.

Eua fuit
seducta

24.
Peccatum
genui
quam Adm

25.
Pena il-
lius peccati
quadru-
plex?

Augus.

Peccatum grauius non multum interest. Existimo cum Suar lib. 4. cap. 5. n. 10. & communi sententia, Eua simpliciter grauius peccasse (saltem supposito quod sciret quantum lociturum esset posteris Ad peccatum, quod ipsum induxit) peccasse, inquam, grauius simpliciter, ac pluribus peccatis: licet peccatum Ad propius & magis per se nocuerit posteris. Neutrius tamen peccatum fuit absolute omnium grauissimum: cum & per se, & demonum, & Christi olores ac persecutores vsque ad mortem, mortem autem crucis, grauius peccasse probabilius sit; multique alij, saltem peccato ipsi multitudine, illos superauerunt. Fuit nihilominus graue admodum illud Ad peccatum. Tum propter scientie plenitudinem, propter quam deceptus non fuit, & motiua non peccandi clare perspicitur: tum etiam ob perfectam libertatem, sine passionum perturbatione & fomite peccati: tum denique propter facilitatem precepti, & ingentia Dei beneficia quibus recens affectus erat, graueque minus tentatas, & alie quae grauius expendit D. August. lib. 14. de Ciuit. cap. 12. & sequentibus.

Pena peccato illi primorum parentum quadruplex precipue constituta fuit, Genes. 3. v. 16. & sequentibus. Primo, multitudo dolorum & laborum ingentium. Secundo, subiectio mulieris sub viri potestate, non directiua solum, vt antea; sed etiam coactiua, &

punitiua, ob inordinationem voluntatis muliebri per peccatum inductam. Tertio, mortuorū & animarū, amissioque status innocentie & iustitie originalis, per priuationem gratie sanctificantis, & prouidentie illius specialis, quæ corpus animæ perfecte subiciebat, mortique & doloribus eripiebat, aliorumque honorum supernaturalium. Quarto, eiectione Paradiso voluptionis: siue contigerit eodem die quo primi parentes fuerunt creati ut putat Irenæus lib. 5. contra hæreses. c. 23. & August. lib. 9. de Genesi ad lit. c. 4. siue altero post die, ut mansit Sares lib. 4. de opere sex dierum cap. 8. siue octauo post die, ut Perennis conuicit lib. 6. in Genesi. disp. ea de re. q. 2. Contigit quidem breui post peccatum commissum. Sed quo die peccauerint, incertum est. Est tamen minus probabile tam multa quæ narrantur de Adamo & Eva Genesi. 2. & 3. ante peccatum & eiectionem, eodem ipso die primo facta esse. In quam sententiam propendit Abulen. q. 611 in c. 19. Genesi. atque nullum motuum haberi sufficientem ad inuadendum primone, an potius altero post die Adam eiectus de Paradiso fuerit: quantum in c. 3. Gen. pag. 96. lit. E, sensisset ne vna quidem die artificiali in Paradiso mansisset.

Quando eieci de Paradiso? Irenæus August. Sares Perennis

26. Non tamen sicut Angelos, sic Deus homines peccantes in æternum abiicit & despicit: sed in spem vniuersæ & salutis statim erexit: Tum verò illis Genesi. 3. v. 15. Ponam inimicitias inter te & mulierem, semen illius & seminum &c. Tum quia constat ex tota Genesi deinceps, & Scriptura vniuersa, non primi hominis peccatum Deum nihilominus salutis hominum studiosum, constituisse aliam viam salutis per remedium poenitentiae, & per alia media, per quæ tam primi homines, quam eorum posteris saluari possent. Quæ ut permaneret inter homines, curauit summo studio, etiam diu, saltem per Angelos, cū hominibus conuersando, eosque alloquendo, & eorum peccata corrigendo aperte & puniendo: statuendo etiam sanctos homines qui aliis exemplo essent, quorum opera bona laudaret, quosque beneuolentia speciali foueret, ac modis omnibus ad finem supernaturalæ prouideret: ad quem primos ipsos parentes tandem peruenisse certa traditio est, adeo ut Epiphanius August. Phil. str. & alij damnent erroris Encratitas id negantes, ut videtur apud Alphons. à Castro lib. 2. aduersus hæreses V. Adam. Et quidem Adamum, è delicto suo fuisse eductum docet Scriptura, Sapient. 10. v. 1. & 2. vbi dicitur primus homo fuisse eductus per Dei sapientiam è delicto suo. Et immediate ante, cap. 9. vers. 18. sic dicitur: Per sapientiam sancti sunt quicunque placuerunt tibi Domine à principio. Quorum primus Adam n. meratur vers. seq. Hæc illum qui primus formatus est à Deo &c. Non solet autem Scriptura ita loqui de mortuis in peccato mortali & damnatis, dicereque illos placuisse Deo.

Fuerunt ad poenitentiam & vocati, & saluati.

Castro

27.

Quæres, vtrum si primus parens seruasset

quidem præceptum de cibo vetito, sed circa aliquod aliud mortaliter peccasset, aut venialiter; excidisset à iustitia originali, tam ipse quam posteris, id est, fuisset priuatus non tantum pura & omnimoda innocentia, quam est impossibile consistere cum villo peccato, seu mortali seu veniali: sed etiam fuisset priuatus aliis donis, quibus priuatus fuit re ipsa propter peccatum quod commisit? Respondeo primo, probabiliter esse quod Adam cum omnibus posteris fuisset in iustitia originali confirmatus, ad quæ nunquam peccasset, si primam illam tentationem vicisset, ut dicemus p. 48.

Secundo, dato, & non concesso, quod nihilominus peccasset, respondeo ad questionem propositam affirmatiue, quod peccatum mortale in quacunque alia materia: secus autem quoad veniale tantum. Ratio prima partis responsi est, quia tota iustitia originalis partim erat gratia sanctificans, & partim in illa fundabatur, ut docet D. Thom. q. 95. ar. 1. Quodlibet autem peccatum mortale destruit gratiam: & destructo fundamento, corruunt alia, quæ in eo fundantur. Secunda verò pars responsi probatur, quia peccatum veniale non est dignum tanta pena, quanta est priuatio gratiæ, & aliorum plurium donorum eximiorum ad iustitiam originale pertinentium. Quare si Deus permisisset Adamum labi in peccatum veniale, non propterea illum priuasset illis bonis. Probabile autem est quod ait D. Thom. 1. 2. q. 89. art. 3. Prouidentiam Dei specialem non fuisse permissuram ut primus homo peccaret venialiter quandiu abstineret à peccato mortali. Quia statuerat Deus datum illum integrum & illatum seruare, quandiu homo per peccatum mortale non auerteretur à suo fine ultimo.

Excidisset Adam à iustitia originali si commisset aliud peccatum mortale, non si veniale tantum. Dicitur hom.

Quæres secundo, an necessarium fuerit pactum cum Adamo, vel eius consensus aut notitia, ut ipsius peccatum non esset posteris, & omnes in ipso censerentur peccasse?

Respondeo & dico primo, pactum non fuisse necessarium. Quia potuit Deus, sine pacto, & que etiam sine Adami consensu vel notitia, ipsum constituere caput omnium posterorum, ita ut peccatum ad omnes pertineret mortaliter, ut propter illud futuri essent Deo exosi, & peccandi originalis iustitia: quemadmodum propter ipsius obedientiam, & originem ab illo, fuissent omnes Deo grati & iusti. Nam Deus non neguit Adæ consensu ut hoc infunderet, non magis quam consensu posterorum. Et in eo constituendo sine ipsius aut posterorum consensu, nulla fuisset iniquitas vel incoercitia.

28. Non fuit necessarium pactum Deo cum Adamo: sed sufficiebat cōstitutio, ut eius peccatum transferretur in posteros.

Dico secundo, fuisse tamen necessarium ex parte Dei plus quam simplex præceptum. Pars, quia si simplex & nudum præceptum fuisset; Adami transgressio non magis infecisset posteros, quam peccatum Caini v. g. infecit Enoch, & alios ab ipso descendentes. Quare ut peccatum Adæ posset imputari posteris, debuit esse plus quam præceptum.

nempe constitutio Adami in caput omnium posterorum. In quo ipsorum voluntates moraliter continerentur. Sicut autem homines possunt suo consensu vnum quempiam in caput suum eligere? & suas in eo voluntates constituisse, ita ut ratum habeant id quod ipse fecerit aut constituerit, & omnes in ipso contrahant ius aut debitum aliquod: sic Deus, qui omnium voluntatum est Dominus, multoque plus in illis iuris habet, quam quilibet in suam, potuit voluntates posterorum transferre moraliter in Adamum, ipsumque in caput omnium morale constituisse.

Dico tertio, probabilius tantum esse Deum saltem Adamo significasse suam illam constitutionem, ex qua futurum erat, ut si peccaret, ipse peccatum priuaret omnes posteros originali iustitia. Primum, quia alioquin necumerunt illud non fuisset illi imputabile, quippe non praesens: ideoque illius peccatum non fuisset grauius ea ex parte, quod est contra communem sensum Theologorum & Patrum. Secundum, quia conueniens erat illi reuerari, ut redderetur cautior & sollicitior ad seruandum preceptum. Tertium, quia illa cognitio erat illi necessaria velut capite, ut posterorum rebus consuleret, a sua obedientia pendentibus.

Probabilius est Deum Adamo significasse suam constitutionem.

SECTIO III.

Qualis fuisset hominum status, si primi parentes non peccassent?

31. D. Thom. In statu innocentie fuissent homines propagati per naturalem generationem. Hac de re D. Thom. ad q. 94. ad 102. Certum autem est primum quamuis Adamus non peccasset, humanum genus in plurima indiuidua multiplicandum fuisse: propter illud a Deo dictum in statu innocentie: Crescite & multiplicamini & replete terram. Genes. i. v. 28. Nec obest quod futuri erant homines immortales, ut paulo post dicemus. Nam multiplicatio indiuiduorum non intenditur tantum propter ipsorum corruptionem, sed etiam propter speciei perfectionem & pulchritudinem. Hec autem multiplicatio non a Deo immediate, ut antiquorum Patrum quidam existimauerunt, sed per naturalem generationem, marisque & feminae coniunctionem facta fuisse. Quod indicant verba predicta: Crescite & multiplicamini &c. itemque illud Ada, ante peccatum, Hoc nunc os ex osibus meis &c. quibus obrem relinquet homo patrem suum & matrem, & adheret uxori sue: & erunt duo in carne una, Genes. 2. v. 23. & 24. Quibus verbis coniugium significari testatur Paulus ad Ephes. 5. v. 31. Etiam quoque vsus, ut docent Alexander III. cap. 2. de conuersione conjugatorum, Benedictus Papa 6. Lex diuina 27. q. 2. & Augustinus, Gregorius, alique Patres referunt a Suarez lib. 5. de opere sex dierum, cap. 2. num. 9. Adde quod, cum naturale sit hominibus, ut vnus ab alio propagetur per ge-

Alexand. Bened.

nerationem: non fuit cur non seruaretur ille modus? qui alioquin salua illius status perfectione seruari potuit, semotis excessibus libidinis in copula, doloribus in partu, & similibus imperfectionibus.

Becan. in tract. de homine c. 5. conclus. 5. putat in statu innocentie mares & feminas pari numero nascituros fuisse: quod etiam docet S. Thom. q. 99. art. 2. ad 3. Ratio Becani est: quia in illo statu omnes fuissent in matrimonio: & vno tantum fuisset vnus viri vxor: ergo fuissent pares numero viri & feminae. Si obicitur virginitatem esse laudabilem matrimonio: Ergo cum in hoc statu sint aliqui virgines: multo magis fuissent aliqui in statu innocentie, cum ille status sit perfectior. Respondet, matrimonium in statu innocentie nullam habiturum turpitudinem, ideoque laudabilem futurum.

32. Becan. D. Thom.

At haec opinio per se diuinatoria falso nititur fundamento. Nam etiam in statu innocentie locum habuisset ratio, propter quam nunc peccatum est, atque etiam melius, a matrimonio abstinere, & virginitatem amplecti. Multiplicatio scilicet humani generis, alius de sufficiens: & commoditas vacandi liberius contemplationi & obsequio Dei. Quamuis enim coniugium in statu innocentie liberum fuisset ab inordinatione qua nunc est: non tamen vacasset cura rei familiaris, com- placentiae coniugis, educationis liberorum, & similibus, quae mentem in plura distracta impediissent, ne tantopere in Dei amorem & contemplationem rerum intenderet. Quare etiam tunc locum habuisset illud Apostoli I. ad Cor. 7. Mulier innupta & virgo cogitat quae Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu. Quae autem nupta est, cogitat quae sunt mundi, quomodo placeat viro. Et paulo post dicit hominem coniugatum cogitare similiter quomodo placeat uxori, & diuinus esse. Potuisset ergo tunc eligi virginitas, ut homo ab huiusmodi curis abstractus, posset liberius perfectiusque Deo & vitae spirituali totus incumbere. Sancti quoque Patres virginitatem status innocentie conuenientissimam, & quandiu ille sterit, seruatae frequenter affirmant: ut inter alios D. Augustin. lib. 9. de Genes. ad lit. cap. 4. Quare magis probabilis est quod Suarez lib. 5. cap. 2. num. 12. alique tradunt, non paucos re ipsa virginitatem seruatuos fuisse: tum propter amorem maioris perfectionis, & vitae spiritualis liberioris: tum propter naturalem hominum conditionem, quibus velut ingentum est ad varios viuendi modos & officia inclinari: tum ob diuersitatem donorum gratiae: hec enim varietas status, etiam tunc, ad pulchritudinem Ecclesiae militantis & triumphantis pertinuisset. Denique Christus, etiam Adamo non peccante venturus vi praesentis decreti, ut ostendimus suo loco, virgo tamen futurus erat, & ex virgine nasciturus. Cuius exemplo alios quoque multos virginitatem amplexturos fuisse, plus quam probabile videtur.

Augusti. Suarez.

MARTINI NEUS DE J. PAR D. VI